

Vårda Danvikens hospital

Motion från Socialdemokraterna i Nacka

Gustav Vasa hade kanske dåligt samvete för att han brandskattat kyrkan och dess institutioner så hårt. I varje fall skrev han brev (från Västerås slott) om stanken från Helgeandsholmens hospital i mitten av 1550-talet och beordrade staden att flytta ut de sjuka till Danviken och den friska luften där.

Så småningom hörsammades Kungens önskan och ett helt samhälle började byggas ut. Inte bara kyrka och sjukhus. Danviken blev självförsörjande med djur och odlingar, garveri och slakteri med mera. Först och främst skulle en kyrka byggas. Så byggdes den efter medeltida förebilder på kontinenten; med ett kyrkorum centralt beläget i byggnaden med sjuksalar på vardera sidan i omedelbar anslutning till själva kyrkan.

Detta hus, ersatt 1725 av en nybyggnad i samma slags utformning, är det enda hus, förutom dårhuset längre österut, som finns kvar av den ursprungliga bebyggelsen. Huset har stått och förfallit sedan verksamheten upphörde där 1916. Huset har senare använts som lagerlokal, verkstad, kontor med mera.

Nu är huset tomt sedan många år. Olika lycksökare och konkursande entreprenörer har försökt lappa och laga den låga 1700-tals byggnaden för annat ändamål såsom bostäder, hotellverksamhet eller dylikt. I skrivande stund har den senaste byggherren gått i konkurs och en förvaltare tillsatts.

Nacka kommun har inte ett överflöd av gamla byggnader kvar. Danvikens hospital kan sägas vara en den svenska socialvårdens vagga. Här fanns fattighus, dårhus, sjukhus, änkehus, hittebarnshus, kyrkans hus, ja hela välfärdens spektrum. Att då se den sista av detta byggnadsminne förfalla under olika inkompetenta byggares händer känns vemodigt.

Kommunen är inte ägare till fastigheten men väl ansvarig för miljön, för sin kulturhistoria, för framtida generationers bildning. Innan byggnaden förfaller än mer måste kommunen ta hand om sitt kulturarv och förvalta det för framtiden. Nu krävs ett initiativ från kommunledningen för att äntligen få detta vackra tidiga sjuttonhundratals hus i skick igen, som en ståtlig front in till storstaden, varifrån verksamheten flyttade för mer än 400 år sedan. Något att yvas över. Något för oss Nackabor att glädjas över.

Därför yrkar vi

- Att Nacka kommun ser till att Danvikens hospital förvaltas så att byggnadens kulturhistoriska värdet bevaras
- Att Nacka kommun utreder möjligheterna att köpa hospitalbyggnaden
- Att Nacka kommun utreder möjligheterna till ett kulturcentrum i Danvikens hospital

Carl-Magnus Grenninger (s)

Mattias Qvarsell (s)